

317. XI. 100.

Aapinen A.
Leppänen

Uusi Aapinen

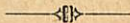
eli

**Luken oppi-, luku- ja kirjotus-
taitoa warten.**

Koti-, Gierto- ja Sunnuntai-koulujen tarpeeksi.

Toimittanut ja kustantanut:

A. Leppänen.

Sinta: 30 penniä.

Siipurissa,

Östra Finland'in kirjapainossa, 1876.

2001.11.119

Zoivon tiellä tasaisella,
Luoja valon vaikuttaa,
Mina armon loisteheellä,
Lapsiansa lohduttaa.
Lapsi jota lauhkeampi!
Olet joka olennoille;
Armo sitä avarampi,
On kuin tulet tuomiolle.

Johdatus kuinka lasta opetetaan lufemaan.

Taito omi tarpeheelle,
Warten järjen walistusta;
Tjankaiken ihmiselle,
Tuopi tunnon johdatusta.

Ei auta lasta kowin nuorena lufemiseen pa-
koittaa, eikä sen omaakaan intoa siinä siiakfi ke-
hoittaa, waan häntä pitää ensimmältä wähittäin
ja huwitellen siihen johdatettaman; sillä aivan
nuorukainen, jolta vielä puuttuu käsityksen tark-
kuus, on tähän työhön pikaisesti kylläyntyvä, ja
kylläyntyneelle käy oppi wastaiseksi. Ei taitokaan
ole lapselle niin hyödyllinen kuin tahto ja halu
taitoon. Paras olisi, jos alkawa opetettaisi koh-

ta kirjaimia tekemään; sekä niiden tunteminen että lukemisen oppi on kirjoitusta harjoittain hupainen ja keweä. Sitte kuin lapsi on opetettu ja tottunut kirjaa lukemaan, ei muuta kuin hyvän ja kauniin puheen laatuilla äänellä, aljetaan ulkoa lukeminen, sillä tavalla, että joka kappale, kuin ulkoa lukemiseksi lapselle määrätään, ensin puhtaasti kirjasta luetaan, ja sen aina hänelle niin selväksi tehdään, että hän asian itse hyvin ymmärtää ja taitaa kysymyksiin oikeen vastata. Muiston asia pian hämmentyy, ymmärrykseen ei pääse koskaan.

Opetuksen järjestyks,

entistä helpompi, lasten oppia puustamien taitoon.

Ensiksi pitää lapselle kirjainten eli puustamien nimet selvässä järjestyksessä, niinkuin huvitukseksi suusanalla ulkoa opetettaman, joita on suomenkielessä omasta kohden 19, mutta g, b, d ja pienen s kanssa 23, nimittäin: a, o, u, e, i, ä, ö, y, l, m, n, r, s, h, k, g, p, b, t, d, j, w. Tämä järjestyks on entistä keweämpi, koska ääniöt ovat ensimmäisiä, ja ääntäjät seuraavat sitten aina sen mukaan ja siinä järjestyksessä kuin niitä nimittäisjä ääniöitä tarvitaan.

Wieraista kielistä lainattuja kirjaimia on 7

suuria: B, C, D, F, G, X, Z, ja pieniä: b, c, d, f, g, x, z, joita ei suuresti eikä ensinkään suomessa tarwita, waan ovat outoja kielelle, ehkä g, b ja d, niinkuin puheen pehmittäjät, omaisten merkintöjen puutteessa.

Ruku-merkit.

Suomalaiset.	Latinaiset.	
1.	I.	yksi.
2.	II.	kaksi.
3.	III.	kolme.
4.	IV.	neljä.
5.	V.	wiisi.
6.	VI.	kuusi.
7.	VII.	seitsemän.
8.	VIII.	kahdeksan.
9.	IX.	yhdeksän.
10.	X.	kymmenen.
50.	L.	wiisikymmentä.
100.	C.	sata.
500.	D.	wiisijataa.
1000.	M.	yksituhatta.
1000,000.	MM.	tuhannen-tuhatta.

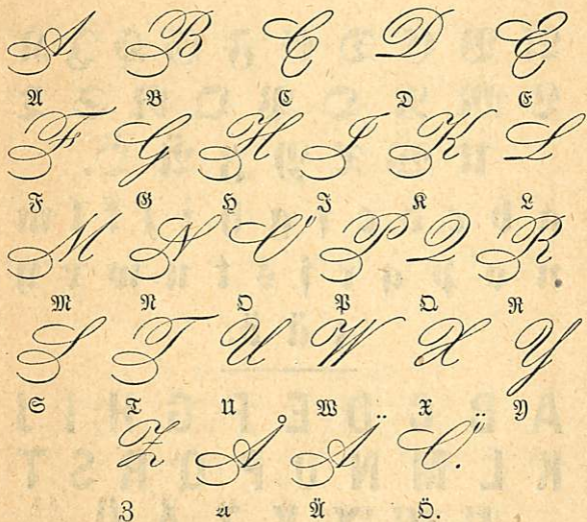
Tavalliset Kirjoitus=merkit.

- , sana=wäliffö.
 ; meiningi=wäliffö.
 : seuraus=merkki.
 . päätös=merkki.
 ? kysymys=merkki.
 ! lause=merkki.
 ‘ pidennys=merkki.
 “ laina=merkki.
 ’ poisjättö=merkki.
 () sulkiat.
 — — — ajatus=merkkiä.
 . . . taivutus=merkki.
 = tawaus=merkki.
 ∴ kertomus=merkki.
 § lahko=merkki.
 * † johto=merkit.
-

Luku-Vastun Taulu.

2	fertaa	2	on	4	5	fertaa	5	on	25
2	—	3	—	6	5	—	6	—	30
2	—	4	—	8	5	—	7	—	35
2	—	5	—	10	5	—	8	—	40
2	—	6	—	12	5	—	9	—	45
2	—	7	—	14	5	—	10	—	50
2	—	8	—	16	6	fertaa	6	on	36
2	—	9	—	18	6	—	7	—	42
2	—	10	—	20	6	—	8	—	48
3	fertaa	3	on	9	6	—	9	—	54
3	—	4	—	12	6	—	10	—	60
3	—	5	—	15	7	fertaa	7	on	49
3	—	6	—	18	7	—	8	—	56
3	—	7	—	21	7	—	9	—	63
3	—	8	—	24	7	—	10	—	70
3	—	9	—	27	8	fertaa	8	on	64
3	—	10	—	30	8	—	9	—	72
4	fertaa	4	on	16	8	—	10	—	80
4	—	5	—	20	9	fertaa	9	on	81
4	—	6	—	24	9	—	10	—	90
4	—	7	—	28	10	fertaa	10	on	100
4	—	8	—	32	10	—	100	—	1000
4	—	9	—	36	1000	fertaa	1000	on	1,000,000
4	—	10	—	40					

KIRJOITUS-TAIDON OPPI.

a b c d e f g h i j k l m n
 o p q r s t u v w x y z å ä ö.

Suomalaiset ja Latinai-
set kirjaimet.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S T
U W X Y Z Ä Ö.

a b c d e f g h i j k l m
n o p q r s t u w x y
z ä ö.

A B C D E F G H I J
K L M N O P Q R S T
U W X Y Z Ä Ö.

a b c d e f g h i j k
l m n o p q r s t u v
x y z ä ö.

Uusi kirjaimet lapsille.

Suomalaiset ja Latina-kirjaimet.

A, O, U, E, I, Ä, Ö, Y, L, M, N, R, S, H,
K, P, T, J, W.

A, O, U, E, I, Ä, Ö, Y, L, M, N, R,
S, H, K, P, T, J, W.

A, O, U, E, I, Ä, Ö, Y, L, M, N, R, S,
H, K, P, T, J, W.

a, o, u, e, i, ä, ö, y, l, m, n, r, s, h, k, p,
t, j, v.

a, o, u, e, i, ä, ö, y, l, m, n, r, s, h, k, p,
t, j, v.

a, o, u, e, i, ä, ö, y, l, m, n, r, s, h, k, p,
t, j, v.

aa, oo, uu, ee, ii, ää, öö, yy.

aa, oo, uu, ee, ii, ää, öö, yy.

aa, oo, uu, ee, ii, ää, öö, yy,

au ai, ou oi, uo ui, en ei, iu ie, äi äy, öi öy,
yi yö.

au ai, ou oi, uo ui, en ei, iu ie, äi äy, öi
öy, yi yö.

au ai, ou oi, uo ui, en ei, iu ie, äi äy, öi
öy, yi yö.

Ryhäiset suomen kirjaimet.

Suuret ääniöt: A, O, U, E, I, Ä, Ö, Y

Suuret ääntäjät:

L, M, N, R, S, H, K, G, P, B,
 ällä, ämmä, ännä, ärrä, äsjä, ho, fo, ge, pe, be,
 T, D, J, W.
 te, de, je, we.

Pienet ääniöt: a, o, u, e, i, ä, ö, y.

Pienet ääntäjät:

l, m, n, r, s, h, k, g, p, b,
 ällä, ämmä, ännä, ärrä, äsjä, ho, fo, ge, pe, be,
 t, d, j, w.
 te, de, je, we.

Pitkä-ääniöt: aa, oo, uu, ee, ii, ää, öö, yy.

Kaksi-ääniöt:

ai, au, oi, ou, ui, uo, ei, eu, ie, iu, äi, äy, öi,
 öy, yi, yö.

Jot sekoitetut kirjaimet:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O,
 P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z, Å, Ö.

Pienet sekoitetut kirjaimet.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q,
 r, s, t, u, v, x, y, z, ä, ö.

Suomalaiset numerot.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 50. 100. 1000.
10,000. 1000,000.

Suomalaisilla-, ja latina=firjaimilla alku-tawauštaito.

Al, ol, ul, el, il, äI, öI, yl.
am, om, um, em, im, äm, öm, ym.
an, on, un, en, in, än, ön, yn.
ar, or, ur, er, ir, är, ör, yr.
as, os, us, es, is, äs, ös, ys.
ah, oh, uh, eh, ih, äh, öh, yh.
af, of, uf, ef, if, äf, öf, yf.
ap, op, up, ep, ip, äp, öp, yp.
at, ot, ut, et, it, ät, öt, yt.

La, lo, lu, le, li, lä, lö, ly.
ma, mo, mu, me, mi, mä, mö, my.
na, no, nu, ne, ni, nä, nö, ny.
ra, ro, ru, re, ri, rä, rö, ry.
sa, so, su, se, si, sä, sö, sy.
ha, ho, hu, he, hi, hä, hö, hy.
ka, ko, ku, ke, ki, kä, kö, ky.
pa, po, pu, pe, pi, pä, pö, py.
ta, to, tu, te, ti, tä, tö, ty.
ja, jo, ju, je, ji, jä, jö, jy.
va, vo, vu, ve, vi, vä, vö, vy.

Utku lufemiseen harjoitus.

Ju=ma=lo, J=sä, äi=ti, lap=si, poi=ka, ty=tär, ih=mi=nen.

Maa, me=ri, il=ma, yö, aa=mu, päi=wä, ma=ja, ko=to, ky=lä, lam=mas, leh=mä, he=woi=nen.

Jumala on maailman luoja.

Luojan luomat ovat kaikki olennot.

Ihmisen eroitus muista elävistä on järki.

Järjen wäärin käyttäin ei ole ihminen nimensä wertainen.

Elävään kiusaus ja raateleminen ovat luvat=toimat.

Kosto on kowa pahasta, waan hyvästä ilo ja Jumalan luosio.

Urwo ansaitaan hyväällä ja kunnollisella elä=millä.

Sielun walistus waikuttaa hywyttä, niinkuin päivän paistain wilja valmistuu.

Meille on lainattu ruumis maasta, waan sielu taiwaasta lahjoitettu, laina maksetaan maalle ja taiwas lahjanja perii.

Maa on ihmisten ja kaikkein elävään yhteinen asuma=paikka, mutta järjellisen sielun oikea koto on taiwaasja, josja nautitaan iloa ja autuutta.

Urmoa ja autuutta voivat toivoa ne, jotka täällä toinen-toistanja rakastawat ja harjoittain hywyttä elävät Jumalan mielen mukaan.

Jumala on hurstkas ja korkein hywyys, hän

on valmistanut aineen ja perustanut maan elä-
wän hyväksi ja ihmisten onneksi, josta tulee hä-
nelle yksin kiitos ja kunnia.

Kolme kowaa kieltoa:

Ensimmäinen kielto. Älä turmele itseäs.

Toinen kielto. Älä wahingoita lähimmäistäs.

Kolmas kielto. Älä kiusaa luonnon olentoja.

Kolme kallista käskyä:

1 käsky. Ojota oikeutta.

2 käsky. Tottele totuutta.

3 käsky. Harjoita hyvyyttä.

Luonnollinen laki.

Suo ja osota muille sitä hyvää, mitä sinä joi-
sit itselles tehtävän, ja estä pahaa niin toiselta
kuin itseltäskin.

Tutkimmon aineita.

Lisätä toisen onnea on hyvä, vähentää hänen
mairansa on parempi.

Ei se ole koskaan onneton maailmasja, joka
kärsiä ja ojaansa tyytyä taitaa.

Toimi ja rehellisyys ovat aina otolliset, toimi lisää leivän ja rehellisyys koroittaa kunnian.

Joka luottaa Jumalaan ja toivoo toista elämää, sillä on wakuutus waarasjain.

Paha ajatus on synti, puhe ja työ joilla toista wahinkoitetaan, ovat sitä suuremmat.

Walhe on häpeän alainen elämässä, jos ei se aina wahinkoita lähimmäistä, sen ilkeydellä kuitenkin oma arwo tuhlataan.

Joka ei harrasta hywyyttä, waan sen palkkaa, ja jota ei peloita pahuus, waan sen rangaistus, se on peräti alhainen arwonsa puolesta.

Tahdon wapaus, ehto hywässä ja pahassa on sen tähden suotu ihmiselle, että hän aina hywän waliten, arwonsa ylentyisi, muutoin se waaran waiikuttaa.

Joka syntisen harhatieltä kääntää ja hywyyteen ojentaa, se on suuri hywän tekiä; sillä hän estää ehsyneen turmiosta ja lisää yhteistä onnea maan päällä.

Hywän tekiä on aina kiitollisuuden ja rakkauksen alainen. Siitä syystä on jokainen welwollinen ylitse kaikkea kiittain, rakastamaan ja kunnioittamaan Jumalaa, joka on itse hywyyden alku ja laupias isä.

„Rakkaus on rinnan riemu,
Lähde lämbymän hywyyden,
Joka tuopi turwaksemme,
Herran suosion suloißen.

Uhri Luojalle.

Herra, luoja kaiken luonnon,
 Taivastenkin tekiä!
 Herättäjä hyvän-suonnon,
 Pitkin maamme piiriä!

Kuule huuto hartauden
 Lapsiltasi, Laupias!
 Ota rahtu rakkauden,
 Vastaan, Raikkivaltias!

Jos ei voine järjen valo,
 Luoja, luokses ehtiä;
 Tunnoistamme tieto jalo,
 Hellästi ei heltiä.

Salli meidän omas olla,
 Riemuisessa rauhasja;
 Seurata nyt suosiolla,
 Käskjäsi kilwasja.

**Meidän Herran Jesuf-
 sen Kristuksen oma opet-
 tama rukous opetuslapsil-
 leen.**

Isä meidän, joka olet

taiwaasia. Pyhitetty ol-
 foon Sinun Nimes. Lä-
 hestulkoon Sinun walta-
 kuntas. Tapahdukoon Si-
 nun tahtos niin maasia
 kuin taiwaasia. Anna
 meille tänapäiwänä mei-
 dän joka päiväinen lei-
 päimme. Ja anna meille
 meidän syntimme anteeksi,
 niin kuin mekin anteeksi
 annamme meidän welwol-
 listemme. Ja älä johdata
 meitä kiusaukseen. Mutta
 päästä meitä pahasta. Sil-
 lä Sinun on waltakunta
 ja woima ja kunnia ian-
 kaikkijesti. Amen.

Ustkon tunnustus.

Minä uskon Jumalan päälle, isän kaikkivaltiaan, taiwaan ja maan luojan.

Minä uskon Jesuksen Kristuksen päälle, Hänen ainoan Poikansa, meidän Herramme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi Neitseestä Maariasta, ja piinattiin Pontius Pilatuksen alla, ristiin naulittiin; kuoletettiin ja haudattiin; astui alas helwettiin, kolmanena päivänä nousi ylös kuolleista, astui ylös taiwaaseen, istuu isän Jumalan kaikkivaltiaan oikealla kädellä, sieltä on tulewa tuomitsemaan eläwitä ja kuolleita.

Minä uskon Pyhän Hengen päälle, yhden pyhän Kristillisen Seurakunnan, pyhain ihmisten yhteyden, syntein anteeksi saamisen, ruumiin ylösnousemisen, ja iankaikkisen elämän. Amen.

Jumalan kymmenet käskyn sanat.

Ensimmäinen Käsky:

Minä olen Herra sinun Jumalas; Ei sinun pidä muita Jumalia pitämän minun edessäni.

Toinen:

Ei sinun pidä turhaan lausuman sinun Herras Jumalas Nimeä sillä ei Herra pidä sitä rankaisemata, joka hänen nimensä turhaan lausuu.

Kolmas:

Muista Lepopäivää, ettäs sen pyhittäisit.

Neljäs:

Sinun pitää kunnioittaman Isäns ja Äitiäs ettäs menestyisit ja kauan eläisit maan päällä.

Viides:

Ei sinun pidä tappaman.

Kuudes:

Ei sinun pidä huorin tekemän.

Seitsemäs:

Ei sinun pidä varastaman.

Si nämmöön inä Kahdeksas: 81: 911: 12
 Si sinun pidä wäärää todistusta sanoman lähimmäistäs vastaan.

Yhdeksäs:

Si sinun pidä pyytämän lähimmäises huonetta.

Kymmenes:

Si sinun pidä himoitseman lähimmäises emäntää, eikä hänen palweliatansa, eikä piikaansa, eikä karjaansa, eikä juhtaansa, taikka muuta, mikä hänen omanja on.

Raikki käskyt suljetaan näihin sanoihin: Sinun pitää rakastaman Herraa Jumalaa kaikesta sydämmestäs, ja kaikesta sielustas, ja kaikesta mielestäs, ja kaikesta woimastas; ja sinun pitää rakastaman lähimmäistäs niinkuin itseäs.

Raikki siis mitä te tahdotte, että ihmisten pitää teille tekemän, se tehkääte te myös heille: sillä tämä on Laki ja Propheettaat. Pelkää Jumalaa ja pidä Hänen käskynsä: sillä sitä tulee kaikkein ihmisten tehdä.

Herra on minun paimeneni ei minulta mitään puutu. Hän kaitsee minua wiherjässä niityssä ja wiewi minun wirwottawan weden tykö. Laki on ollut opettajamme Kristuksen tykö, että me uskon kautta tulisimme wanhurskaksi.

Sillä Laki on Mojesen kautta annettu: armo ja totuus on Jesuksen Kristuksen kautta tullut.

Ps. 119: 18. Uvaa filmäni näkemään ihmisiä laistasi. — Lapset olkaat kuuliaiset wanhemmilleen kaikissa; sillä se on Herralle hywin otollinen. Amen.

Rasteen Sakramentti.

(Herran Jesuksen käsky opetus-lapsillensa, Ewangeliomia saarnaamaan:)

Menkäät kaikkeen maailmaan ja saarnatkaat Ewangeliomia kaikille luoduille, joka usko ja kastetaan, se tulee autuaaksi, mutta joka ei usko, se kadotetaan. Minulle on annettu kaikki woi- ma taiwaassa ja maan päällä. Menkääät siis ja opettakaat kaikkea kansaa, ja kastakaat heitä Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen, ja opettakaat heitä pitämään kaikki, kuin Minä olen teille käskenyt. Ja katso! Minä olen teidän kansanne joka päivä maailman loppuun asti. Ellei joku synny Wedestä ja Hengestä ei hän taida Jumalan waltakuntaan sisälle tulla. Mitä lihasta syntynyt on, se on liha ja mitä Hengestä syntynyt on se on henki.

Rippi eli synnin päästö.

(Jesús sanoi Pyhälle Pietarille ja muille opetuslapsille:)

Minä annan sinulle taivaan valtakunnan avaimet: ja mitä sinä sidot maan päällä, sen pitää oleman sidottu taivaassa: ja mitä sinä päästät maan päällä, sen pitää oleman päästetyn taivaassa. — Ottakaat Pyhä Henki; joille te synnit anteeksi annatte, niille ne anteeksi annetaan; ja joille te ne pidätte, niille ne ovat pidetyt.

Herran Jesuksen asettama Ehtoollinen, ennen kuolemaan mentyänsä.

Meidän Herra Jesús Kristus sinä yönä, jona Hän petettiin, otti Leivän, kiitti, murti ja antoi opetuslapsille ja sanoi: ottakaat ja syökää, tämä on minun Ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; se tehkää te Minun muistokseni.

Samalla muotoa Ehtoollisen jälkeen otti Hän myös kalkin, kiitti, antoi heille ja sanoi: ottakaat ja juokaat tästä kaikki, tämä on uuden Testamentin kalkki Minun Veressäni, joka teidän ja moneen edestä vuodatetaan syntein anteeksi antamiseksi; se tehkää, niin usein kuin te juotte Minun muistokseni.

Rukouksia Ruualle ruvetessa.

Rukouksella aina, ruualle kulkekaan,

Ruoka sekä juoma, sillä siunataan,

Tule Jesu rakas, wieraaksemme,

Siunaa mitä annat, omaksemme!

Kaikkein silmät warioitsemat Sinua, Herra!
Ja sinä annat heille ruuan ajallansa Sinä awaat
kätes ja rawitset kaikki, kuin elävät, siunauksella.
Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hen-
gelle, niinkuin alusta on ollut ja nyt ja aina
ijankaikkisesta ijankaikkiseen. — Amen.

Isä meidän, joka olet taiwaassa! j. n. e. p.

O, Jumala, nyt kiitoksella, ruualle käykäämme;
Jossa rawinnon sun, hywynydestäs saamme!
Anna siunaukses, Isä rakas;
Rawinnolles kuin on, edesjämme!
Rawitse sun nimes kunniaksi, Luoja ruumiimme;
Rawitse myös taiwaan, rawinnolla sielumme.

Herra Jumala, taiwaallinen Isä! siunaa meitä
ja näitä Sinun lahjojas, jottas meille ruumiin
rawinnoksi armollisesti suonut olet! ja anna pyhän
armos, että me kohtuullisesti ja Sinun mieltäs
riffomata niitä nautitsisimme ja tykömme ottai-
simme! Sinun Poikas, Jesuksen Kristuksen, mei-
dän Herramme, kautta. — Amen.

Uusi kiitollisuus sytyt joka päivä mielehemmi,
 Kuin aina uutta hywynyttäs, yhä nautitsemme!
 Älä rakas Isä anna meidän unhottaa;
 Että armos meille ruuan ja juoman lahjoittaa!
 Anna, Isä armias! näitä armo-lahjojas;
 Nauttia nyt armo-lapses, kiitoksella kunniakses.
 Amen.

Ruualta päästyä.

Jumala, sä ruokit, meitä varastas;
 Kiitos iijäisesti, olkoon armostas!
 Leipää elämää, o Jesu mulle anna;
 Kuin nyt ruumiin ravitsit, rualla maallijella. A

Kiittäkääät Herraa, sillä Hän on hyvä ja Hänen laupiudensa pysyy ijanfaijijesti; Joka ruuan antaa jokaiselle hengelle, joka eläimille antaa heidän ruokansa ja kaarneen pojille, jotka Häntä awuksensa huutawat! Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle, niinkuin alusta on ollut, ja nyt ja aina ijanfaijijesta ijanfaijijeseen.
 Amen.

Isä meidän, joka olet taiwaassa! j. n. e. p.

Kiitos sulle Jumala, päiväisestä leiwästä!
 Aina meitä warjele synnistä ja hävästä!
 Kuin nyt meitä ravitsit, o Hyvä Jumala;
 Opetta myös kulkemaan sun Käskys poluilla!

Me kiitämme Sinua rakas taiwaallinen Jhä!
 Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta,
 kaikkein Sinun hyvän tekois ja lijatenkin näiden
 Sinun lahjais edestä, jotka me nyt Sinun laupiu-
 destas nauttineet olemme; Ja rukoilemme Sinun
 pyhää armaas, että niinkuin ruumis on ravin-
 tonsa saanut, mahtais myös sielu Sinun pyhällä
 sanallas aina wirwoitetuksi tulla, Sinun rakkaan
 Poikas Jesuksen Kristuksen kautta. Amen.

Ruokaa, juomaa saimme tarpeeksemme;
 Hengelläs nyt täytä, sydämmemme!

Kiitos sulle, Jumalamme kaikkein lahjan edestä;
 Lahjoita nyt sielullemme myöskin oikia elämä!

Kiitos olkoon Jumalalle Ruumiin, sielun nuok-
 kialle! Armostansa auttakoon, Neuvookoon ja saat-
 takoon, Suloiesti suojelkoon, Siwallan warjelkoon,
 Rauhan aina antakoon, Wiimein iloon kantakoon!

Aamu-Rukouksia.

Herra, hurstas waltias, auttajamme armias!
 Kuin on aamu alkamasja, päivä kirvas koittamasja
 Anna meille menestystä, pyhjäistä pyhitystä.

Sinun pyhään Nimees, Sinä ristiin naulittu
 Herra Jesu Kriste! minä nyt nousen Sinä, joka
 minun kalliilla werelläs lunastit, Sinä minua
 tänäpäiwänä ja joka hetki hallitse, auta, warjele,

siunaa; ja anna hyvä onni ja jumalinen meno minun asioissani ja töissäni, että minun elämäni ja aivoitukseni Sinun kiitoksesi ja kunniaksesi tulis! Wahwista minua myös kaikkein hyviin töihin tänäpäivänä ja joka päivä, ja tämän onnettoman elämän perästä johdata minua iankaikkiseen elämään. Amen.

Minä kiitän Sinua, minun taivaallinen Isäni! Jesuksen Kristuksen, Sinun rakkaan Poikas kautta, että minua tänä yönä kaikesta waarasta ja wahingosta armollisesti warjellut; ja rukoilen Sinua, että minulle anteeksi annaisit kaikki minun syntini, joilla minä tänä yönä Sinun mieles rikkinut olen, ja myös tänä päivänä warjelisit minua kaikesta synnistä ja pahuudesta, että minun elämäni ja kaikki minun työni mahtais Sinulle kelwata; sillä minä annan itseni, sieluni, ruumiini ja kaikki tyyni, kuin minulla on, Sinun haltuus ja huomaas, Sinun pyhät Engelis olkoot minun kansjani ja älkööt kuhunkaan minusta luopuko! Sinun Pyhä Henkes walaiskoon ja hallitkoon minua, ettei se paha wihamies, perfele, minusta mitää woittaisi. Amen.

Ghtoo-Rukouksia.

Walo on jo waipuneena, päivän paiste paenneena
 Loiste armon auringosta, warjellkoon nyt wahin-
 gosta!

Minä kiitän Sinua, minun taiwaallinen Isäni! Jesuksen Kristuksen, Sinun rakkaan Poikas, kautta, ettäs minua tänäpäivänä kaikesta vaarasta ja wahingosta armollisesti warjellut olet; ja rukoilen Sinua, ettäs minulle anteeksi antaisit kaikki minun syntini, joilla minä tänä päivänä Sinun mieles rikkonut olen, ja ettäs tänä yönä minua armollisesti warjelisit ja minusta murheen pitäisit; sillä minä annan itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki tyyni, kuin minulla on, Sinun huomaas ja käsiis. Sinun Pyhä Henges walaiskoon ja hallitkoon minua, ettei se paha wihamies, perkele, minusta mitään woittaisi! Amen.

Walwo Herra, rakas taiwaallinen isä! meidän ylitsemme, ja warjele meitä siltä kawalalta kiusaajalta, joka aina ympäri käy, etsein ketä hän sais hufuttaa; anna meillen armojas, että me wahwalla uskolla miehuullisesti häntä wostustaisimme, ja tänä yönä Sinun pyhän warjelukses alla murheetonna lepäisimme Sinun rakkaan Poikas, Jesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta. Amen.

Lasten Rufous.

Isä armas ihmisille, rakkauden, riemun lähde! Minullekin jaata mieltä, ettän maassa menestysin, wanhemmilleni waraksi, kuuluttaisin kunniaasi, kiintiänä kiitosjesja, aina armoisi edestä.

Herra Jumala taiwaallinen Isä! me rukoilemme Sinua: Sinun rakkaan Poikas, Jesuksen Kristuksen tähde lainaa meille pyhä armos, että me oikiasa uskossa, hywisjä tavoisja ja opisja päiväpäivältä kasvaisimme ja lisääntyisimme; ja että sinä meitä, meidän vanhempiamme ja esivaltaamme tänä päivänä kaikesta pahuudesta armollisesta warjella ja suojella tahtoisit. Amen.

Orpo-lapsen Rufous.

O laupias Jumala! joka olet orpojen turwa ja auttaja ja oikia isä kaikille jotka lapsiksi kutsutaan taiwaassa ja maassa, armahda minua wihelijäistä orpo-lasta, joka siihen kurjaan tilaan joutunut olen, ettei minulla, paitsi Sinua, ketään ole, joka todella parastani katsois! Sinä olet Isäni, turwani ja auttajani; opeta minua oikein Sinua ja ijankaikkisen elämän tietä tuntemaan. Rehoita Jumalisia ihmisiä minua oikein johdattamaan, että minä kaikisja kunniallisisja ja luwallisissa menoissa kasvaisin! Warjele minua kaikista, pahoista ja Jumalattomista seuroista ja kaikista, kuin minua pahentaa taitaisi! Auta että minä kaikkinaista kiusausta oikiällä uskolla wastustaisin, ja Sinua oikiasa Jumalisuudessa tässä maailmassa palvelisin! Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Rukous Rauhasta.

O Herra Jumala! jolta pyhät halut, oikiat neuvot ja vanhurskaat työt tulevat, anna Sinun palvelioilles se rauha, jota ei maailma antaa taida, että meidän sydämmemme Sinun käskys alle annetut olisivat, ja kaikki vihamiesten neuvot särje, että meidän elämämme Sinun varjelukses alla lewossa olisi, Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Anna Herra rauhaa kaikille maakunnille, onni ja terveys itse kullenkä jäädylle.

Yhteisiä Rukouksia.

Autta meitä walwoisamme, Herra! kätke meitä maatesamme, että me walwoisimme Kristuksen kanssa, ja rauhassa lepäisimme. Sinun haltuus, Herra Jumala! annan minä henkeni ja sieluni, ettäs häntä Kristuksessa, joka on meidän elämämme ja ylös nousemisemme, siitä iankaikkisesta kuolemasta varjelisit. Ja rukoilemme Sinua, että Sinä, joka se totinen walkeus olet, Sinun armos paisteen minun piniään sydämeeni muodataisit, Sinun rakkaan Poikas, Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta. Amen.

O, Sinä kaikkein armollisin Herra Jesu Kriste! armahda minua waiwaista syntistä, ja katsahda minun puoleni Sinun laupiudes silmillä, niin-

kuin Sinä katsoit Pietarin puoleen, salissa, koska hän Sinun kieltänyt oli, ja niinkuin Sinä katsoit syntisen waimon puoleen pöydässä Phariseuksen huoneessa, ja ryöväriin puoleen ristin hirsi-puussa; ja anna minulle, Sinun kaikkein pyhimmän armos kautta itkisin syntejäni, sen syntisen waimon kanssa Sinua katselisin Sinun pyhiä kaswojas taiwaassa ijankaikkisesti. Amen.

Laupias Jumala, rakas taiwaallinen Isä, jonka laupiudella ei yhtään loppua ole! Sinä joka olet kärkeväinen, pitkä mielinen, ja suuresta armosta anteeksi annat kaikki pahatteot, rikokset ja synnit. Me olemme sen pahempi tehneet syntiä isämme kanssa; me olemme väärin tehneet ja ollet Jumalattomat ja Sinun mieles rikkoneet. Sinulle ainoalle olemme me syntiä tehneet, ja Sinun edessä pahoin tehneet; waan elä muistele meidän entisiä pahojatekojamme: armahda meitä nopiasti; sillä me olemme sangen wihelijäisiksi joutuneet: auta meitä Jumala, meidän wapahtajamme! Sinun nimes kunnian tähden: wapahtajamme ja anna meille kaikki syntimme anteeksi, ja anna meille sinun pyhä Henges armoa, parantaaksemme syntistä elämäämme ja saataaksemme Sinun kanssas ijankaikkisen elämän, Sinun Poikas, meidän Herramme, kautta. Amen.

Herra Siunatkoon meitä ja warjeltkoon meitä,
 Herra walistatkoon kaswonja meidän päällemme
 ja alkoon meille armollinen, Herra kääntäköön
 kaswonja meidän puoleemme ja antakoon meille
 ijankaikkisen rauhan! Nimen Isän ja Pojan ja
 Pyhän Hengen. Amen.

Me lapset sinua Jesuksen, Sun poikas nimeen
 rukoilem': Kuin uskosj' Jesust' mainitsen', sy-
 dämmes taipuu puoleheemm'.

Nuorukaisten esi-riippi.

Weisataan kuin: Jopa loppuu päivän waiwa.

„Salli Jesu lapsukaisen, Tulla armo sylihiis!
 Anna heikon uskowaisen, Nojata sun rintohiis.

„Tule itse valmistamaan, Pöytälles nyt minua!
 Sydäntäni taiwuttamaan, Rakastamaan sinua.

Mulle lasna ollessani, Opin annoit taiwaaseen!
 Lisää nyt sielusjani, Usko sinuun Jesuinen.

Tie on mulla kuljettawa, Josta monet eskymät:
 Matka eteen otettawa, Jonka monet jättävät.

Minua siis nuorukaista, Walaise nyt hengelläs!
 Että mahdollisna maistaa, Saisin herkut pöy-
 tälläs!

„Itse riennä Taimahaasta, Mhua vastaan otta-
maan.

Armostasi amarasta, Sieluani siunaamaan.

Olsoon sulle otolliset, Nämät uskon askeleet;
Sinulle myös kelvolliset, Nämät hengen uutiset.

Tätä armon atriata, Olen aina muistawa;
Kiittävä myös laffaamata, Mii' vielä vanhana.
Amen.

Sairaam lapsen, Rufous.

„O, Jesu vanhurskas Jumalan Poika! joka olet, lempiä auttaja kaikessa hädässä! „Ah, tule Jesus Jumalan Poika! myöskin minun kurjan lapsen tykö, joka makaan tauti vuoteellaan! — —

„Rakas Jesu anna minun hawaita armollisen läsnä olos, ja lohduttawaisen armos kautta! Minä huomaan synnin tuowan rangaistuksen myötänsä. Minä tunnustaan itseni wika-pääksi, enkä kieltää koeta rikoksiani. Mutta Herra laupias Jumala, Anna anteeksi minulle mitä rikkonut olen! „Anna vanhurskaan Wapahajani Jesuksen Kristuksen pyhän weren pyhkiä pois kaikki minun synti wikkani! Ja älä minua ylönn anna sinä hurstas Herra Jesu Rakas Jumalan Poika! „Ja kuule minun raskaat huokaukseni, hellän rakkaudes tähden! Amen.

Suomesja käywät mitat ja rahat.

- 1 penikulma = 10 wirstaa = 6,000 syltä = 18,000 fyynärrää.
 1 wirsta = 600 syltä, eli 1,800 fyynärrää.
 1 syli = 3 fyynärrää — 1 tanko = 5 fyynärrää.
 1 fyynärrö 2 jalkaa eli 4 wafjaa.
 1 jalka = 2 wafjaa — 1 wafja 6 tuumaa, jotka owat kaikki tawallisia mittoja, jota wastain fyymmenellis mittoissa on:
 1 tanko = 10 jalkaa — 1 jalka = 10 tuumaa.
 1 tuuma = 10 linjaa ja 1 linja = 10 wiimaa.
 1 tynnyri = 30 kappaa, eli 63 kannua.
 1 karpio = 10 kappaa, eli 21 kannua.
 1 kappaa = $2\frac{1}{10}$ kannua.
 1 kannu = 2 tuoppia — 1 tuoppi 4 forttelia
 1 fortтели = 4 fottelota eli jumprua.
-

Suomen rahat, jotka wuodesta 1865 on käynyt erikoiseen rahaan jaetaan:

- 1 marffa $\frac{1}{4}$ = ruplaa = 100 penniä.
 1 marffa = 25 wenäjän fopeikkaa.
 1 rupla = 100 fopeikkaa eli 4 suomen marffaa.
-

Ujan määrät owat seuraawaiset:

- 1 tawallinen wuosi = 365 päiwää ja 5 tuntia, 48 minuuttia ja 48 sekuntia.

- 1 vuosi = 12 annakan = eli 13 viikko kuukaut-
 ta.
 1 kuukaus = 30 eli 31 päivää paitsi, Helmi-
 kuuta, jossa on vaan 28 ja joka 4:tenä eli
 farkaus vuonna 29 päivää.
 1 viikko kuukausi = 4 viikkoa, eli 28 päivää.
 1 viikko = 7 vuorokautta — 1 vuorokausi =
 24 tuntia eli hetkee.
 1 tunti = 60 minuuttia — 1 minuutti = 60
 sekuntia.
-

Kirjoitus-oppi on auttava aivan,
 Monelle huojenus huolen ja waiwan,
 Tullen näin tiedon ja taitonkin teille;
 Reino on keweä, kunniaa kanta,
 Mlati kaikille, arwoa antaa,
 Syötyä elämän, hyvästä meille.

